

**VEREENIGING TOT BEOEFENING VAN
OVERIJSELSCH REGT EN GESCHIEDENIS**

JAARVERSLAG 2016

Inhoud:

Verslag van het Bestuur

Jaarrekening 2016

Verslag van het Bestuur

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestond begin 2016 uit de volgende leden: mr. G.J. Jansen (voorzitter), R.R.M. Kemper Alferink BBA (secretaris), mr. F.A. Bakker (penningmeester), drs. P.E. Scheffer, en mevr. mr. F.A.J. van der Ven.

Op de Algemene Ledenvergadering op 27 mei trad mevr. mr. F.A.J. van der Ven af als bestuurslid onder dankzegging voor door haar aan de vereniging bewezen diensten. Zij werd bij acclamatie benoemd tot erelid van de vereniging. Als opvolger werd als lid van het bestuur benoemd de heer ir. H. Hengeveld.

Het bestuur bestond einde jaar uit de volgende leden: mr. G.J. Jansen (voorzitter), R.R.M. Kemper Alferink BBA (secretaris), mr. F.A. Bakker (penningmeester), ir. H. Hengeveld en drs. P.E. Scheffer.

Op voordracht van het bestuur heeft de algemene ledenvergadering in 2016 als lid van de Raad van Advies benoemd de heer jhr. drs. F.W.W.H. van Coeverden. Drs. W. Heersink en A.J. Mensema zijn teruggetreden uit de Raad van Advies onder dankzegging voor de door hen aan de vereniging bewezen diensten. De heer Mensema werd bij acclamatie benoemd tot erelid van de vereniging.

Het Comité van Aanbeveling bestond einde jaar uit de heren ir. A.P. Heidema, drs. H.J. Meijer, drs. mr. B. Koelewijn, dr. G.O. van Veldhuizen en W.H. baron van Ittersum.

Jaarvergadering en excursies

Op vrijdag 11 maart opende het Historisch Centrum Overijssel in Zwolle haar deuren voor de VORG. De nieuwe directeur, Arie Slob, nam de ruim veertig aanwezige leden mee in de huidige ontwikkelingen van het HCO. De rondleiding door de depots en bibliotheek, waarin de archivalia die door de VORG aan het HCO in bruikleen zijn gegeven centraal stonden, werd door alle aanwezigen zeer gewaardeerd.

De voorjaarsexcursie ('de Zomervergadering') was dit jaar op vrijdag 27 mei op Landgoed 'de Oldenhof', gelegen op het Hoge Land van Vollenhove. De Algemene Ledenvergadering vond plaats in de Grote Hal van het huis. Na afloop van de Algemene Ledenvergadering vertelde de gastheer, ir. A.B. baron Sloet van Oldruitenborgh iets over de geschiedenis van het huis en de familie en over het beheer van 'de Oldenhof'. Aansluitend was na de lunch in Vollenhove gelegenheid voor een wandeling door Vollenhove.

De najaarsexcursie ('de Wintervergadering') bracht de VORG naar Deventer, waar we te gast waren in het gerestaureerde en nieuwgebouwde stadhuis. De burgemeester, ir. A.P. Heidema, ontving 35 leden in het stadhuis, waarna het nieuwe gebouw werd bezichtigd. Aperitief en lunch vond plaats in Sociëteit De Hereeniging. In de middag verzorgde de heer Hogenstijn een stadswandeling rondom de Deventer immuniteit. Afsluitend hield de heer Nalis een lezing over het wel en wee van Stadmuseum De Waag.

VORG-collectie en Stedelijk Museum Zwolle

Een aanzienlijk deel van de VORG-collectie is in bruikleen gegeven aan het Stedelijk Museum Zwolle. Dat is sinds 1996 de rechtsopvolger van het voormalige Provinciaal Overijssels Museum, dat op zijn beurt sinds 1954 weer de rechtsopvolger is van het VORG museum in het Drostenhuis.

De VORG was in 1993 niet gelukkig met het voorstel van de provincie Overijssel tot overdracht van de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het Provinciaal Overijssels Museum aan de gemeente Zwolle. Maar heeft zich er de facto bij neergelegd omdat bij de besluitvorming over de overdracht de doelstelling van het museum niet werd veranderd. Dat wil zeggen dat het museum gericht bleef op de geschiedenis van de provincie Overijssel.

In het verslagjaar bleek dat het voortbestaan van het museum in groot gevaar was gekomen als gevolg van de bezuinigingstaakstelling van driehonderdduizend euro op het jaarlijkse gemeentelijke subsidie. Om deze te realiseren wil de gemeente het museum op nader te bepalen wijze laten opgaan in het Historisch Centrum Overijssel. Vanuit het HCO zouden dan in het Drostenhuis en/of de aangrenzende nieuwbouw presentaties worden georganiseerd over de thema's Moderne Devotie, Hanze en democratie als kernthema's van de Zwolse geschiedenis.

Het bestuur heeft de gemeente formeel en informeel laten weten dat de VORG als eigenaar van een groot deel van de museumcollectie direct belanghebbend is bij deze ontwikkeling. Dat heeft geleid tot ambtelijke en bestuurlijke contacten met de gemeente om dit toe te lichten cq het grote belang van de continuïteit van deskundig beheer van de in bruikleen gegeven collectie te benadrukken. Het VORG-bestuur heeft vanuit dit belang nauw contact gehouden met de museumdirectie.

Echter bij het schrijven van dit jaarverslag in april 2017 is nog steeds onduidelijk hoe de nieuwe Zwolse museale voorziening concreet gestalte zal krijgen en wat de positie van de VORG-collectie daarin zal zijn.

OHB, Nieuwsbrief, Website

De Overijsselse Historische Bijdragen 2016 (131^e stuk) heeft betrekking op de achttiende en de negentiende eeuw. Maar de onderwerpen zijn zeer verschillend. Het gaat over parkaanleg, relaties, streektaal, het stadsbestuur van Deventer, een aristocraat en architectuur.

De nieuwsbrief verscheen in 2016 drie maal. Deze wordt naar ongeveer driekwart van alle leden digitaal verzonden, waarmee een flinke kostenreductie is gerealiseerd en veel werk bespaard wordt. Het bestuur hoopt dat ook de leden welke de nieuwsbrief nog per post ontvangen spoedig hun emailadres voor zover beschikbaar zullen aanleveren.

De website werd gedurende 2016 up to date gehouden en er werden vele vragen van geïnteresseerde bezoekers beantwoord. Veelal betrof dit vragen over de collectie van de vereniging of over het kunnen verkrijgen van publicaties uit oude uitgaven van de Overijsselse Historische Bijdragen.

Ledental en abonnementen

Na een aantal jaren met afnemend ledental steeg het aantal leden in het verslagjaar licht tot 380 (2016: 376). Het aantal uitstaande abonnementen daalde iets van 42 tot 39.

Financieel

Het verslagjaar leverde wederom een klein batig saldo (€ 867). De belangrijkste kostenpost was als in voorgaande jaren de productie van de OHB (€ 8.722).

Per einde boekjaar beschikt de vereniging over vrije reserves ten bedrage van € 84.484 (2015: €83.617). De reserves zijn volledig liquide belegd.

JAARREKENING 2016

BALANS PER 31 DECEMBER (Bedragen in Euro)	2016	2015
ACTIVA		
Vlottende activa		
Debiteuren	60	30
Vorderingen en overlopende activa	580	730
Liquide middelen	84.462	82.887
Totaal activa	85.102	83.647
PASSIVA		
Reserves	84.484	83.617
Kortlopende schulden en overlopende passiva	618	30
Totaal passiva	85.102	83.647

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (Bedragen in Euro)	2016	2015
BATEN		
Baten uit eigen fondsenwerving		
Contributies	10.590	11.009
Verkoop Abonnementen	1.000	1.125
Project subsidies	0	0
Niet-Project gerelateerde subsidies	0	0
totaal baten uit eigen fondsenwerving	11.590	12.134
Baten uit beleggingen		
Netto rentebaten	-60	267
Overige Baten		
Verkoop publicaties	686	1.046
Totaal Baten	12.216	13.447
LASTEN		
Bestedingen aan de doelstelling		
Overijsselse Historische Bijdragen	8.722	8.654
Nieuwsbrief	1.283	756
Ledenvergadering	250	362
Excursies	88	565
Projecten	0	0
Onderhoud website	50	149
Bijsterbosprijs	0	0
totaal bestedingen aan de doelstelling	10.393	10.486
Kosten van beheer en administratie		
Administratie	778	711
Diverse	178	942
totaal kosten van beheer en administratie	956	1.653
Totaal lasten	11.349	12.139
Saldo baten en lasten	867	1.308

TOELICHTING

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Voor zover niet anders vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Werkzaamheden door leden worden om niet verricht en worden niet op geld gewaardeerd. Het bestuur ontvangt geen beloning voor zijn werkzaamheden. Voor zover niet anders vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Waardering van materiele activa (Museale collecties en bibliotheek)

De museale collecties en de bibliotheek zijn niet gewaardeerd. Deze zijn in bruikleen gegeven aan diverse musea en instellingen. Eventuele kosten van aanschaffingen worden als lasten verantwoord.

Korte beschrijving van de Collecties

Op 1 augustus 1954 heeft de vereniging zekere museale voorwerpen en inventaris in bruikleen gegeven aan, wat nu is, Stichting Stedelijk Museum Zwolle. De bruikleen is vastgelegd in een overeenkomst gedateerd 17 december 1964 en is aangegaan voor een periode van vijf jaren, stilzwijgend te verlengen.

In april van het verslagjaar zijn het missaal van Johan van de Zande, 17de landscommandeur van de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, in 1415 gemaakt door Johannes van Malborch, en een brevier, Winterdeel, gebruikt door de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, tweede helft 15e eeuw, in bruikleen gegeven aan de Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht, voor een periode van vijf jaren.

Een collectie handschriften (beschreven door E.D.Eijken, Inventaris van de verzameling handschriften van de Vereniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, 15e-20e eeuw, Zwolle 1967 en 2000); archivalia (beschreven door A.J.Mensema, Inventaris op de archivalia, gecollecteerd door de Vereniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, met regestenlijst, 1385-1578, 14e-20e eeuw, Zwolle 1998); het archief van de vereniging (beschreven door T.M.Kleinjan, Inventaris van het archief van de Vereniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, 1857-1996); het archief van de Vereniging Thomas à Kempis, 1908-1938; en het archief van de Commissie tot Herdenking van E.J.Potgieter, 1907-1908 te Zwolle, 1857-1996, Zwolle 1996, zijn bij Overeenkomst van Inbewaargeving van 14 en 18 september 2000 in bewaring gegeven aan het Rijksarchief in Overijssel, tegenwoordig HCO.

Met de provincie Overijssel is in september/oktober 2005 een overeenkomst gesloten voor langdurige bruikleen van zekere archeologische vondsten ten behoeve van het "Provinciaal depot voor bodemvondsten Overijssel" te Deventer.

Een verzameling boeken vooral betrekking hebbend op de geschiedenis van Overijssel, beschreven in de Catalogus van de bibliotheek van de Vereeniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, Deventer 1990, is voor perioden van vijf jaar met stilzwijgende verlenging in bruikleen gegeven aan de gemeente Deventer voor plaatsing in de Atheneum bibliotheek. Deze bruikleen is laatstelijk vastgelegd in een bruikleenovereenkomst van 30 augustus 2011.

Ten slotte is de vereniging nog eigenaar van het Thomas a Kempis monument op de Agnietenberg (zie p. 36-37 "Bundels gebundeld").

Toelichting op de balans

Debiteuren

Betreft nog te ontvangen contributies, c.q. abonnementen. In 2016 is een bedrag van € 175 (2015: € 542) afgeboekt als oninbaar. De resterende post debiteuren per eind verslagjaar bedroeg €60.

Vorderingen en overlopende activa

Dit betreft een verplicht aangehouden deposito bij PostNL (€ 580).

Liquide middelen

Voor beleggingen wordt uitsluitend gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

(Bedragen in Euro)	2016	2015
ING Zakelijke rekening	12.491	11.170
ING Zakelijke Kwartaal Spaarrekening	56.733	56.554
ING Zakelijke Spaarrekening	15.238	15.163
Stand einde boekjaar	84.462	82.887

Reserves

(Bedragen in Euro)	2016	2015
Stand aanvang boekjaar	83.617	82.309
bij: bestemming resultaat boekjaar	867	1.308
Stand einde boekjaar	84.484	83.617

Aan de reserves zijn geen bijzondere bestemmingen of doelstellingen verbonden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Contributies

(Bedragen in Euro)	2016	2015
Contributies gewone leden	8.070	8.790
Contributie gezinsleden	75	75
Contributie ridderschap	2.400	2.400
Extra ontvangsten van leden	220	286
Afboekingen	-175	-542
Totaal ontvangen contributies	<u>10.590</u>	<u>11.009</u>

Leden (per 31/12)

	2016	2015
Gewone leden	277	269
Gezinsleden	4	5
Ere-leden	4	2
Leden via de ridderschap	95	100
Totaal Aantal leden	<u>380</u>	<u>376</u>

Abonnementen OHB (per 31/12)

	2016	2015
Aantal betaalde abonnementen	33	37
Aantal gratis abonnementen	6	5
Aantal uitstaande abonnementen	<u>39</u>	<u>42</u>

Leden + Abonnementen OHB (per 31/12)

	2016	2015
Aantal leden	380	376
Aantal uitstaande abonnementen	39	42
Totaal Leden + Abonnementen OHB	<u>419</u>	<u>418</u>

Nieuwe Leden + Abonnementen OHB

	2016	2015
Nieuwe leden	16	6
Nieuwe abonnementen OHB	0	0

Niet-Project gerelateerde subsidies

In het verslagjaar zijn geen subsidies ontvangen.

Netto rentebaten

Het gemiddelde rentepercentage ontvangen op de spaarrekeningen bedroeg 0.2% (vorig jaar: 0.7%).

Excursies

De kosten van de excursies voor de leden worden verantwoord onder aftrek van de bijdrage die door deelnemers wordt betaald.

Bestedingen aan de doelstelling

Het totaal van bestedingen aan de doelstellingen in verhouding tot het totaal van de baten bedraagt dit jaar 85% (vorig jaar 68%).

De kosten van eigen fondsenwerving zijn nihil, waarbij in aanmerking moet worden genomen dat inspanningen van bestuur, leden en auteurs niet op geld worden gewaardeerd.

De Vereniging heeft geen werknemers in dienst.

Resultaatbestemming.

Het resultaat van het boekjaar wordt toegevoegd aan de Reserves.

Zwolle, 22 april 2017

Het Bestuur,

mr. G.J. Jansen, voorzitter
R.R.M. Kemper Alferink BBA, secretaris
mr. F.A. Bakker, penningmeester
ir. H. Hengeveld
drs. P.E. Scheffer